

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZALLÁS:

O-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.

Ara évnegyedre 3 ft o. 6. Hirdetési ár: négyhasábas sorát először 7 kr, másodsor 6 kr, harmadszor 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr bérletdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

KIADÓ-HIVATAL:

Közép-utca, STEIN J. könyvkereskedése.

Torda, mártius 5-kén 1861.

A mióta királyságunkban az alkotmányos élet előmozdanatai megkezdődtek, a megyei és városi törvényhatóságok, alig említendő kivétellel, a szigorú törvényesség útján kívántak haladni: míg a törvényeink világos rendelete által eltörölt, de azok ellenére ténylegesen föllállított dicasterialis kormány eredete elveinél fogva a birodalmi kormány irányában az engedmények ruganyos vánkossan foglalhatott csak helyet. Ezen dualismusban kell keresnünk azon veszélyeket, melyek a horgonyát fölszedett nemzeti hajót a bécsi politika zátonyain újból meg újból fenyegetik.

Ezen veszély nem új: szinte negyedfél százados. Apánk jól ismerték ennek természetét. Sok izbeli s véres forradalmi háborukat viseltek s nehéz politikai küzdelmeket vívtak. Mind hiában.

Sem a békekötések, melyek között utolsó volt az, mely 1711. május 1-jén a szatmári mezőn megkötött, s melyeknek mindig az egyéni, lelkiismereti s országos jogok és szabadság valának tárgyai; sem a politikai küzdelmek eredményei — a törvények, melyek szintén az egyén és ország szabadságai biztosítására, s a végrehajtó hatalom törvényes, alkotmányos korlátok közé szorítására hozattak, mint például az 1715. 3. az 1790. 10. törvényezikkek — sőt a bécsi congressus aktáinak azon pont alatt tett biztosítása, miszerint „az alkotmányos jogokkal bíró nemzetek azon jogok élvezetében megtartatni” ígértettek — s végre a szent szövetség elveinek hazánkban is önkényes ujonczozás, adószedés, s adó fölnevelés stb. általi alkalmazása folytán bekövetkezett izgalmaságok lecsöndesítésére 1825-ben tett fejedelmi nyilatkozat, az ismeretes „doluit paterno cordi nostro” phrasissban, és az 1827. 3-dik törvényezikkekben mindezen elvek és jogok ismételt elismerése s biztosítása — nem valának azon garanciák, melyek a nemzet alkotmányos önállását, nemzeti függetlenségét, és szabadságát az önkény-uralomra vágyó bécsi tanácsosok újabb foglalásai ellen megvédni tudták volna.

A nemzet tehát oly intézményekben keresse jogai biztosítását, melyek által a végrehajtó hatalom túlkapásai nem csupán a törvényhatóságok ellenállási erejében az idők folytán sokat gyengült joghatósággon törjenek meg: de az időközben kifejlődött politikai tan gyakorlati utmutatása szerint már felülről lehetetlenül téveszenek. A nemzet 48-iki törvényeinkben körvonalozván az államhatalmokat, s ezáltal a végrehajtó hatalmat a törvényhozótól függővé tévén: megalapította a képviselői parlamentális kormányzatot; s védelmére a nép millióit hívta meg — a jog-egyenlőség alapján közkincesse tévén az alkotmányt, melyet az eddigi kiváltságos osztály az önkény mind nagyobb mérvűbeni foglalásai ellen megvédni tudtával sikerrel védeni.

Ezen alapokon felvirágozott volna a haza; népe szabad, erős, s boldog lett volna. De éppen ez az: a mit nem akartak jó akaróink. A törvényeiben s ezekkel lételevén megáramlott nemzet legnemesb vére patakkal ontásával védelmezte magát. A védelem méltó volt azon dicsőséghez, melyet a nemzedék apától örökölt. És miután a jogos védelem teréről az orosz interventio által leveretett; 11 évi leirhatlan szenvedéseit a resignatio erényével tűrte, mert tudta: hogy a szellemet megölni nem lehet. És imé 11 év múlva szavát ismét ezen törvényei mellett emeli! Igen, mert tudja: hogy a legszebben hangzó, a legtöbbet ígérő törvények, s biztatások védő formák, — megfelelő intézmények nélkül a corpus juris azon papir malasztjai, melyek egy korlátlan végrehajtó hatalom foglalásai ellen annyit érnek, mint Sámson füzesszövel megkötnözi.

Ezen sorok irásánál valánk, midőn a február 26-káról keltezett császári patens által megerősített, s a hatalom minden rendelkezhető ereje által fenntartatni nyilvánított birodalmi alkotmány ostromlását hírül adó lapok hozzánk megérkezének, melyből Magyarország függetlenségének tényleges megsemmisítését; ezredéves jogaink legfőbb tárgyának: a nemzeti önállás, alkotmányos önkormányzás, s ezt

biztosító alapszerződések, békekötések, királyi hitlevelek és törvényeink hosszú sorának egy tollvonással eltörlését a hazafi lélek fájdalomával ugyan; de éppen nem meglepetéssel, annyival kevésbbé levert lélekkel értettük.

A történelem által folytonosan igazolt, általunk is már több ízben elmondott meggyőződésünk kétségbe hozhatlan újabb bizonyítványát láttuk csak abban. Minő garanciákat nyújthat egy birodalmi alkotmány; s ennek kezelőitől — tekintve a nemzet vallásos ragaszkodását alkotmányához — mi várni valója lehet Magyarországnak? A nélkül, hogy a történelemre hivatkoznánk, mint annyiszor tettük: csupán a halva született kremsiri birodalmi alkotmány s ennek ephemer élete, s eredményeire kell mutatnunk. Hogy azok, kik reményben kifogyhatlanok, kik a legheterogénebb elemek természetellenes egyesülésében még most is a realis unió föltételét s lehetőségét, sőt valami vigasztalót látnak — a szomorú csalódás, és a politikai utópia egy újabb bizonyítványára legyenek figyelmeztetve. Azon állapotra, melynek circulus vitiosusából a testet lebilincselő, a lelket megölnő chinai stupor, mint kimaradhatlan eredmény állván elé: a magyarok hazájában ismét siri csöndet fogna eszközölni.

De hogy ezen szomorú állapot ismét, s kivált tartóslag visszaállíthatassék: arra nézve először is meg kellene fojtani magát a világeszmét; másodsor meg kellene változtatni az európai irányt, az európai constellatiokat; és harmadszor meg kellene hódítani a magyar korona fennhatósága alatti népeket nemcsak a fegyver — de a szellem hatalmával is. Legyen szabad ily, a történelemben eddig példátlan győzelem lehetőségében kételkednünk.

Ezeknek folytán, valamint azon részletes tárgyalást, melyet a napi sajtó egy szabad alkotmányos élet fölvetése szép reményében annyi buzgalommal megkezdett, s az alkotmányos ut egyengetésére annyi avatottsággal folytatott — a viszonyok anticipálásának tartottuk: úgy most oly tárgyban, mely fölött a hatalom egyszer határozott — commentálások, s jobbadán valószínűtlen, éppen azért a nép lelkeiben viszhangra nem számítható conjecturák által sebezni a túlszabott lelkeket, szintoly ildomtalanoknak, mint egy politikai scepticismus megerősítésére fogatos eljárásnak tartanók.

Azért fölvetett tárgyunk tovább elemzésétől ezuttal elállva — csupán egy észrevétellel szorítkozunk.

A Budára engedményezett országgyűlés nem kedvező auspiciumok alatt ül össze. Azon nagy feladat vár arra, melyre nézve hasztalan keresnénk történelmünkben analog eseményeket. Hasztalan igyekeznénk az 1681-diki események, és a mostaniak között hasonlatot keresni. Ama korban egy a csata mezőkön, mint a tanácskozó termekben egy eszme uralkodott: a török uralomtól minden áron szabadulhatóság vágya, kapcsolatban a kereszténység diadalának eszméjével. A kereszténység küzdelme volt ez az izlással, mely akkor minden más érdekeket háttérbe szorított. Tököli és pártja szívében szintugy, mint az 1681-diki pozsoni országgyűlésen nádorrá választott I. Leopoldhoz hí Eszterházy Pál és azon országgyűlés katolikus és protestáns hitfelekezetű tagjai szívében a kereszténység diadalának nagy eszméje honolt, s összekötötte Pozsont Bécs és Rómával stb. Mig most a kereszténység alapfogalata nem a főpap világi hatalma, s a hierarchia uralmában keresi az emberiség idvét; s a népjogok és egy magas fokú politika szabadság kiküzdésérei törekvések nem a török járom alóli felszabadulási vágyában összpontosulnak. A régi kapcsolatok elszakadtak. A viszonyok megváltoztak. Az elévülhetlen népjogok új alakulásai teszik az idő nagy kérdését, melyek mindenütt és minden időben a birtokosaik által ugynevezett legitim jogokba ütköznek.

Ezekhez járul, hogy a tényleges magyar kormány nem bir a nemzet akarata létesíthetőségének feltételeivel. Támaszt az országgyűlés erkölcsi erejében pedig — feltéve, hogy ez elegendő nyomatékul birandna az anyagi erőnek imponálni — csak akkor kereshetne, hogy ha eredetét a 48-iki III. törvény-

czikkben megalapított független felelős miniszterium intézményétől származtathatná.

Igy az országgyűlés szembe álland nemcsak a birodalmi abszolút kormányval, de azon birodalmi tanácsossal is, mely összeállítás, szerkezete, és a számára kimért jogkör elveinél fogva amannak nem ellenőre — de alárendeltje, arra levén rendeltetve, hogy a felvilágosodott absolutismus czéljait az alkotmányosság álcájával alatt nagy mérvűben segítse, gyámolítsa. Ily körülmények között a Budára engedményezett országgyűlés azon pályát nyitja fel, melyen az igaz hazafiság számára rendesen töviskoszoru szokott a pályabér lenni. De azért nem kell — nem fogunk csüggedni. Nekünk: „Már csak előre lehet menni; minden megállapodás visszalépés; minden visszalépés az enyészett magvát hordán.” Támaszkodunk: „Az örök igazság, az elévülhetlen népjogok, ezredéves szabadságunk kitörölhetlen okmányai; és a nagy népek rokonszenve, s közvéleménye.

Mely országgyűlés ezen irányban a jogok teréről el — az engedmények terére lépne: azonnal megszűnne a nemzeti akarat képviselője lenni.

És nekünk itt Erdélyben — mint rendesen lenni szokott — kettősön nehéz feladat jutott osztályrészünkbe: küzdeni a bécsi birodalmi tanács második curijába követek küldése ellen, és küzdeni egy erdélyi törvénytelen országgyűlés létrehozása ellen.

A megyegyűlések teremei lesznek azon politikai küzdelmek, melyen a két elv küzdelme, s a küzdelem eredménye hatását, nemcsak a Királyhágn innen- és túli országos, nemcsak a Lajthán túli birodalmi — de közvetőső az európai viszonyok alakulására is kiterjesztendi.

Ismervén a küzdelem roppant horderejét: álljunk meg szilárdul, rendithetetlenül a jog és törvényesség terén, küzdjünk ernyedetlenül alkotmányos szabadságunk szent érdekében, mely nem ami kincsünk kizárólag — mely a haza összes népe.

Szabó Lajos.

Egy román felfejtése. Dézs, márcz. 12-kén. —

Várva vártam, olvasva a két erdélyi román lapot, ha vajjon nem nyilatkozik-e valaki a románok közül a f. évi febr. 26-ki nyilparancs azon részére, mely Magyarországról 85, Erdélyből 26 követet kíván felhívni a bécsi birodalmi tanácsba?

Mint született erdélyi román tanultam a juspublium azon részét is, mely Erdélynek az ausztriai ház alatt a magyar királysággal 1691-ben történt összekapcsolatását illeti. 1848-ig élveztem mint nemes ember, a mennyire a mostoha idők engedék, az alkotmány előnyeit. Sok volt abban, de a mi abban volt, sohase tudtuk becsülni, mert nem éltük volt le az 1849-től 1860 oct. 20-kaig lefolyt időszakot.

Most tehát tudom, mi előnye, mi jótékonyasága van az erdélyi alkotmánynak. Ennélfogva nem is óhajtok máshova, csak oda tanácskozni menni, hol az erdélyi alkotmány gyakorlására tér nyílik. Ez pedig vagy Erdélyben Kolozsvár, vagy pedig Magyarországon Budapest lehet!

Miután a magyar minden lapok erről már annyi törvényt beszéltek, arra én csak áment mondom a legszivesebben mint erdélyi honfi most erről tovább szólni szükségelteti.

Mint román csak még két megjegyzést engedek meg magamnak a román ügyekről. Első: a szebeni román gyűlés harmadik napi jegyzőkönyvét illeti.

Második: Papp Ágostonnak a fejevári értekezletre Leményi Ferencz helyébe lett kinevezését tárgyazna.

Megjegyzem előre, hogy én a szebeni gyűlésnél állásomnál fogva első jegyzőnek voltam kijelölve a többi hat jegyző között.

Az első és második napi jegyzőkönyvet én főreztem össze paduai juris dr. Hodós ural, a mint a jegyzeteket tehetjük, a legrövidebben és leghívebben.

A harmadik napi jegyzőkönyv megírása végett ülés után, estéli 7 óra tájban elmentem a gyűlterembe. Ott találtam a más öt jegyzőt s a bizottmányt, mely a jövő napi tárgyak kidolgozására vala egybegyűltve. Megjegyzem, hogy én is bizottmányi tagnak voltam kikiáltva; de mint jegyző, sohase irattam be magamat, ellévén más dolgokkal foglaltam. A mikor beléptem, láttam, hogy B. ur szerkeszté a jegyzőkönyvet. Tehát békét hagytam abban a reményben, hogy más nap ülés előtt megolvashatom s javíthatok rajta. Nem juthattam hozzá. Ott hallék, mikor a jegyzőkönyv felolvasatott, két elvem és meggyőződésem elleni elvet — t. i. „hogy a román gyűlés az 1848-ki választótörvényt nem fogadhatja el, s hogy a k-fejvári értekezlet román tagjai köteleztetnének, nem tudom miféle átok alatt a szebeni gyűlés által tervezett választó törvényhez ragaszkodni.”

Ekkor mindjárt közlém a dolgot elbarátaimmal, „hogy a jegyzőkönyv e két pontja nem a határozat szerint van szerkesztve,“ meglevén a nemzeti gyűlés állapotára abban, hogy a törvények elfogadása vagy el nem fogadása nem bajlódik, s hogy a fejevári értekezlet román tagjait, a gyűlés terve, a választótörvény iránt nem kötelezi, ők nem nézhetvén nemzet küldötteinek.

En nem léphettem fel mint jegyző, a jegyzőkönyv ellen. Elvbarátaim pedig nem bírtak elég erővel fellépni B. ur és ottan már megalkotott pártja ellen. Így történt ezen két alaptalan határozat becsusztatása a harmadik napi jegyzőkönyvbe. Mennyi aggodalmat szült B. urnak ezen sületlen tette, megmutatta a következtetést, mind a hírlapok előtt, mind a k. fejevári értekezletnél.

Ezen felvilágosítással tartozom a tisztelt közönségnek, mint a szebeni román-gyűlés egyik jegyzője, hol két beszéd tartottam az alkotmányos élet mellett, melyeket a tudósítók nem adtak át a hírlapok útján a közönségnek.

Megjegyzem, hogy szívesen várok a nyilatkozatomra felvilágosítást hírlapok útján.

A mi már a Papp Ágoston ur meghívását illeti a k. fejevári értekezletre: erről az a közvélemény

a) hogy ő a korlátnok ő nmga által azért volt meghívva, mivel a szebeni gyűlésen az 1848 ki választótörvény mellett nyilatkozott.

b) hogy őt a fejevári értekezletől nem betegség, hanem a compromissio, hogy mint román tag nem a többi román tagokkal szavazhat — tartóztatta vissza!

En ezekből semmitse tudok. De az mégis különös, hogy annyi román juristák és ügyvédek lévén helyt Fejevárt is, mégis a fejevári értekezletbe Papp Ágoston mint papi személyt hívatik meg. En tisztelem Papp Ágoston urat mindi érzelmeiről, mind capacitásairól; de mégis vagy nem kell vala e meghívásnak történni a korlátnok ő nmga részéről, vagy ha megtörtént, tehát „ő nmga méltóztatott volna több román unionistákat is meghívni, hogy szegény Papp Ágoston ne állott volna ott mint román egyedül mint egy csóva.“

„A mi meg nem jelenését illeti, azt helyeslem, mert Sultz érsekkel szemben bajos lett volna Papp Ágostonnak az unió és 848-diki választótörvény mellett szólani és szavazni.“

A románok együtt szavaztak. Ez becsületükre válik. „De hogy az 1848 ki törvény mellett szólva, ellene szavaztak, nem consequentia.“

Máskor többet!* Most csak annyit, „hogy mi Dézsén és Kóvárban nem félünk az unió és az 1848-diki törvény mellett nyilatkozni.“ Egy dézsi román.

Kolozsvár, mártius 13-án 1861.

(H. S.) **Attila és vörös frakk.** III. — Azt mondja e röpirat szerzője: „A közvélemény (18. l.) szigorúan bírál, s ítélete a történelem bánsa; figyelmét semmi se kerüli ki, s ítéletét a pártok nézetéből meríti. Való, hogy azt félre lehet vezetni, de csakhamar fölvilágosodik“ stb.

„Az utóbbi 11 év alatt a közvélemény félrevezettetett, midőn arról akarék meggyőzni, hogy az önkormányzat, az alkotmányos államszerkezet, nem egyé franczia vagy angol intézmények utánzásánál. A burocracia s vele együtt a reactio pártja, a hol csak kedvezőleg ítélték ki, szüntelen a fedelmek isteni jogát és a történelmi alapot emlegette, de nem jutott eszükbe, hogy a történelmi jog feszegetését másként magyarázhatják, s hogy azt majd mások (éppen erősség gyanánt) fogják emlegetni.“

„Az önkormányzati intézmények utáni vágy lassankint mind inkább hatalomra vergődött minden mivel ember gondolatában. Mindenki megelégette a felelősség nélküli hivatalnokok kormányzását s az egybehívott birodalmi tanács épp azon történelmi térre lépett, a melyről annyit beszéltek, de a melyre soha se tették lábukat“ stb.

A 19-dik lapon a szerző már fejtegetni kezdi alkotmánytervet, mely szerint a népek illő befolyást öhajt az állam ügyeire. De ez, ugymond, csak akkor van kellőleg biztosítva, „ha az alkotmány alapját szabad municipalis alkotmány képezi.“

„A grófságok előjáróit (Galicziában starostok) nevezze ki a császár, ugy szintén a korona ügyészeit és pedig a grófságok lakóiból; a nagy bizottmány válassza aztán a grófsági, vagy tartományi (Landshafte) régebben kerületi (bezirks) hatóságokhoz szükséges hivatalnokokat és határozza meg azok fizetését, a mely a helyi viszonyok szerint különböző lehet.“

„A korona ügyészenek legyen feladata öröködni, hogy a törvény mindenit megartassék és a korona jogai meg ne sértsenek. A tiszteletbeli assessorok a grófsági hatóságnál azon fiatal emberek közül választassanak, a kik tanulmányaikat végezve, a hivatali pályára szánják magukat. Minden hivatalnok felelős, s minden három év után újból választatnak; kell, hogy a grófságban letelepültek, s fekvő vagy fölkelhető birtok urai legyenek. A bizottmány ugy választassék, hogy abban a nép minden osztálya képviselve legyen. Választó lehet minden lakos, a ki vagy az értelmiséghez tartozik, vagy legalább tíz fit egyenes adót fizet. Ha egy grófságban p. o. 200,000 lakos van, a bizottmány állhat 200 személyből, a kicsi 100-ból. — A kormányzás élin Csehországban, Szilézia és Morvaországban a legfőbb vágróf (főtitkár) Obrišt-burgraf, a többiekben egy helytartó (Statthalter), Galicziában egy palatinus állhat;

*) Örömmel vettük ezen közleményt, mint a mely a szebeni román magánértekezletben feltűnt absurd határozatok szellemét más szinten tünteti fel némileg, s melyből kiteszik, hogy a jegyzőkönyv nem hi tolmácsa az ottan felmerült nézeteknek. Ugy hisszük, hogy saját nemzetük iránti kötelességet teljesítnek azok, kik a kifejtett nézetekkel ellenkező jegyzőkönyvi pontok iránti felelősséget elhárítani igyekeznek magukról és érdekelte polgártársaikról; mert a történelem tán egy kort se fog oly szigorú bírálat alá venni, mint e mostani, a melynek anyai mysteriuma van. Siessünk azokat felderíteni, s álljunk nyílt homlokunk a közvélemény előtt! Jelszavunk legyen: őszinteség, becsület, méltanyosság, elfogulatlan-ság, s a mi mindehez szükséges: bátorság! Szerk.

a helytartókat, palatinust, vágrófokat az országgyűlés választaná, a császár megerősíti.“

„A helytartó mellett állana (20. l.) az országgyűlési elnök (Landtags-Präsident, Landeshauptmann), az országos kincstárnok, az országbíró (Landes-Oberriechter), az országos számvivő (Landes-Buchhalter) és az ország koronaügyésze, továbbá egy nyolcz tagból álló helytartósági tanács, a melynek tagjai, a kik közé még a négy főméltóság viselői is számítandók, minden három évben az országgyűlés által újból megválasztandók és az uralkodó által megerősítendők lennének. Az alsóbb hivatalnokokat a helytartó a kancellár beléegyezése után nevezné ki, de mint természetesen főbb hivatalok betöltésénél választás végett candidálhatók.“

„Minden tartománynak meg van a maga korlátnokja (kancellárja) Bécsben, a ki felelősséggel tartozik az országgyűlésnek. Az udvari korlátnokság hivatalnokait ő felsége nevezi ki. A korlátnokot az országgyűlés választja, ő felsége megerősíti.“

„A helytartó helyettese mindig az ország kincstárnoka lenne. Az országos (cath.) püspök, az agostai és helyéthitt egyház superintendensei, s a többi hitfelekezetek főpapjai a helytartósági tanács tagjai lennének.“

„Azon esetekben, midőn az országok a korlátnokok itéleti és rendelkezési miatt panaszt emelnének, a felsőház dönt. Ez lenne a (Competenz-Gerichtshof) is, és az egyes országoknak egymásközi vagy a koronávali egyenlenségei felett is ez ítélne. Az országgyűléseknek az ország kormány organumaivali egyenlenségei az országok legfőbb törvényszékein tárgyalatnának; a második főlebbezés helye az illető korlátnokság Bécsben, a melynek 2/3-da mindig elmozdíthatlan jogfűdősökből kellett hogy álljon, a harmadik és utolsó végre a felsőház.“

„A cardinalis hivatalokra és helytartósági tanácsos-ságra az országgyűlések azokat választanák, a kik a nép bizalmát legnagyobb mértékben bírják, s legtöbb garantiát nyújtanak, és pedig minden állomásra hármat, vegyes vál-lású és nemzetiségű tartományokban minden vallás és nemzetiség részéről egyet; az ajánlottak közül a császár azt nevezi ki, a kit tetszik. És (21. l.) ha az uralkodónak egyik se tetszenék, akkor új választást rendel, ha azonban ez ismét nem tűnik ki megfelelőleg, akkor az országgyűlés fel-oszlattatik, s arra nézve új választás rendeztetik az adandó országgyűlési törvények értelmében. Az ügyek ezalatt egyelőre az előbbi vagy ideiglenesen kinevezett hivatalnokok által folytattnak. Egy ily provisorium nem tarthatna egy félévél tovább.“

„Az ország lakóinak saját ügyeit mindig azok kezel-hetik legjobban, a kikben a közbizalom központosul. Azon ellentétre, hogy a kormány jóindulatú törekvéseit legjob-ban fogantathatni saját császári hivatalnokok által, felel azon körülmény, miszerint a koronának a törvényhozásban meg van szentesítési joga, s így ha egy törvény az ország-fejedelmi szentesítéssel felavatott, épp a felelős választott tiszték azok, a kiknek feladatuk ügyelni, hogy a törvények megtartassanak.“

„Az önkormányzás elvének általános alkalmazása kiegyenlítné a nyugat és kelet közti el-entéteket, az egykori dualismns önkényi el-enyésznek, s Magyarország sokkal több biza-lommal közelednék Ausztriához, mert többé nem lenne oka bizalmatlanságra.“

„Minden gyarlóság onnan származik, hogy a kormány ellentétben áll a közvéleménnyel. Ha ez megszűnik, az erő önmagától előáll, s nyilvánul!“

„A mi Magyarországnak a birodalmi alkot-mányhoz viszonyát illeti (30. l.), ugy hiszem, ez a jövő kérdése, a melynek megoldását most megkísér-teni nem kellene. Néztem szerint, legokosabb a ma-gyar országgyűlésre bízni, hogy egy alkotmányos ténen való ausztriai szorosabb szövetkezés (Einigung) ösvényét találja fel (anzubahnen), mert bátor vagyok binni, hogy ez egyesülés nem erőszakolható! Annak előbb szüksé-gessé gyanánt kell megjelennie minden hazafi meggyőző-dése előtt, s akkor a többi magától megy.“

„A birodalomnak nincs semmi igénye Magyarországhoz. Ez utóbbi megválasztotta az osztrák dynastiát, s később elismerte annak örökösödési jogát. Nem a birodalom szab-hat Magyarországra elibe föltételeket, hanem a magyar királyság az, a mely azt mondhatja, ha ti ez s meg amaz föltételeket teljesíteni akarjátok és ösztönöz az alkotmányosság terére lép-tek, akkor egy foederatív alapon leendő egye-sülés iránt — alkudozhatunk.“ Egy osztrák pénz-aristocratának, a minő néhely organumokban uralg, soha Magyarországa alája nem fogja vetni magát! Miért? Felelet helyett legyen elég csak a keleti vaspálya történetére em-lekeztetni.

„Mihelyt a belső anállóság az önkormányzat elvének általános életbeletetésével biztosítva lesz, Magyarország semmitől se tarthat, a mi nemzetiségét fenyegetné: mert az intézmények közősek lesznek, s a külső tekintélyünkre nézve oly nélkülözhetlen központi hatalom (Central-gewalt) Magyar-ország által többé nem hozatik kétségbe, mert érdekeink többé ninesenek veszélyeztetve; egy vámtérület egy kereskedelmi törvényt és a közlekedésnek hasonló föltételeit igényli.“

„Magyarországon régebben a magyar nemesség tette a népet (31. l.), de mihelyt a nemesség lemondott kiváltsá-gairól, ha következetes akart maradni, a lehető megszorítás nélkül kellett biztosítani az egész nép jogát, miszerint az a kormányzásban befolyást gyakorolhasson. E kívánalomnak becsületesen meg is felelt és épp ezáltal adta meg a pol-gári elemnek, a népek egy egészséges élethez szükséges föltételeket; bevágta az utját annak, hogy valaha Magyar-országon a pénz s a hatalomra vergődhessek. Ha már most az osztrák nemesség minden politikai előrelátás nélkül a mi választási törvényünk ellen lékel, és igen természetesen a pénzaristocrazia műve. Az indirect választási renddel épp e rend kapaszkodik hatalomra. De a mi szabad választási tör-vényünk, a mi önálló megyéink ez osztály uralkodási dü-hét egyáltalában nem engedik fölvergődni, mert a megyék

autonómiaja, Istennek hála! az egész nép, s nem a töke képviselése alatt áll, s szerencsére az 1/4 telkes szavazata épp oly súlylyal bír, mint a nagy pénzuraké. Épp a mi sza-badelvli választási törvényünk által előre gondoskodva van, hogy a proletarius elő ne állhasson, s a tömeg és érdekei-nek harezta lehetetlenné tétetik azáltal, hogy a nép legalsó rétegéig résztesül a köztügyek intézésének jogában. Ha nálunk a szabad mesterember, a kinek legfőbb vagy segéde van, választó, ugyan kérdem: fog-e valaha Magyarországon egy elégtelen néposztály a munkásokból előállhatni?“

„A jelenkor anyagi érdekei egyáltalában nem kíván-nak egyöntetű jogi formákat, de igen egy lehető teljes és gyors jogvédelmet, a mely önmagából fejlődik ki.“

„Nagy székség van az emberek belátásába vetett bi-zalomra. Az igazság mindig utat tör magának, s végül előttünk áll, mint közvélemény, a melylyel büntetlenül nem lehet soha szembezállani.“ (Vége következik.)

Bécsből a következő értesítést vettük, mely felvilá-gosítást szolgál a kolozsvári vasút ügyében. „Február ele-jén a pénzügyminiszterségtől az erdélyi vasut ügyében egy átirat küldetett a társulat elnöke gr. Toldalagi Ferenchez, mely így hangzik: Méltóságos gróf! A mult év augusztus hava 9-ről kelt s legfelsőbb helyen beadott kérvényében az iránti biztosítást fölynamodott méltóságot, hogy a N.-Várad-Brassói vasuti vonal építésére való engedély a szükségeselt töképezék kimutatása alapján az erdélyi birtokosokból álló társulatnak adatnék meg.

Ez ügyben folyó év január 12-ről szóló legmagasabb határozmány következtében mlgodnak tisz-elettel nyilváníta-tik, hogy az államigazgatás egy gözmozdonny vaspálya épí-tését N.-Váradtól Kolozsváron által a N. Küküllő völgyén Brassóba, mely az ezen várostól a borzai szoroson által az ország széleig építendő pályával jöne kapcsolatba, nemcsak létrehozhatónak, hanem azonkívül felette kívánatosnak ismeri el; mindazáltal egy illetén építési engedély, vagy csak ez-iránti biztosítás is az 1854-dik szept. 14-ről szóló vaspálya engedélyezési szabályok határozataira való tekintettel, mind-addig meg nem adathatik, miglen be nem lesz bizonyítva, hogy a mlgod által képviselt társaságnak sikerült az ezen pálya építésére megkívántó pénzerőt megszerezni.

Midőn tehát egy illetén kimutatás biánya miatt ön-nek feljebb említett kérelme mostanság nem teljesíthető, mlgod gondoskodására kellekik hagyni a megkívántó ki-mutatás lehető rövid idő alatt s pedig legtovábbra egy év mulva e helyt leendő felterjesztés, s evel együtt a végle-ges építési engedély megadásáért benyújtandó folyamodvá-nya megújítását. — Bécs, február 11-kén, 1861. (A pénz-ügyminiszter helyett Reehberg.)

Ezen átirat eléggé tanúsítja a régen tervelt N.-Várad-Kolozsvár-Brassói pályavonal minden más irányban indítvá-nyozott erdélyi vasutak felett elismert elsőségét, s elég vilá-gosan kijelöli azon pályát, melynek sürgetős kiépítését az államigazgatás egyedül a pénz kimutatása által ki-vánja feltételeztetni, s hogy ennek megszerzésében az illető társasági bizottmány folytonosan működik, azt a jelen po-litikai bonyodalnak daczára s a pénzügyek nem éppen kívá-natos állása mellett, ha nem is rögtön, mindazáltal biztos ki-látásnál fogva előbb utóbb az öhajtott sikeres eredmény igazolandja.“

Igy hangzik a levél, melyet azon megjegyzéssel köz-lünk, hogy tán eljön az idő s az ország saját nemzeti kor-mánya után gondoskodhatik ily fontos ügyéről, minő a vas-pálya, mely Erdélyre nézve a bécsi kormány által teljesség-gel nem sikerülhetett akkor a mikor pénz és hitel még vala.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Közlebebről M.-Vásárhely, Déva és Tövis vidékeiről cikkek kaptunk, melyek proclamatikok magyaroktól. A román néphez, hogy ezek ne biggyjenek a bujtogatónak. A cikkek capacitálni igyekeznek a népet, hogy minden üdvö-ket csak az os alkotmányban lehetik, mely az 1848-iki tör-vények által a népre is kiterjesztetett. Ez elvet lapjaink már ezerszer tán az unalomig elmondották a magyaraiták, s meg is értette a ki érteni akarta, de hogy a román nép-hez egyenes szózatokat intéztünk, mintha ők az igaztottság terén s a lázadások közel állának, ezt nem tartjuk sem szükségesnek, sem célszerűnek. Szükségesnek nem, mert nem hisszük, hogy a román köznépnek legkisebb kedve is legyen fellázadni az alkotmány ellen, s védeni a mostani rendszert, melyre mindennap zugolodik, mikor fizeti a bélyeg-papirt, s szívja a trafik dohányt; de célszerűnek sem lát-juk, mert mi itt mind beszélhetünk arról, hogy mily fölséges dolgok az 1848-ban kivított eszmék; arról a román köznép, mely lapjainknak híret se hallja, semmit sem tud; azon 30—40 román lelkész és hivatalnok pedig a ki rokonszeny és ely-osztályosságól lapunkat járhatja, az érti és pártolja eszméi-ket, érti, hogy az alkotmányos szabadság sem a románé sem a magyaré, hanem az egész hazáé, s a melyik töredéke a román intelligentiának, e nehéz küldelmünknek utját állja ellenséges magatartása által, éppen ugy veszélybe viszi sa-ját nemzetét, mint a magyart. Valamely néphez intézett szó-zatok az agitatio színet hordják magukon, mi pedig nem agítálunk, mi az ország constitutioját védjük; s a ki azt hi-szi, hogy a románok ez ellen vannak, csalódik. Ellene van a „Gazeta“ clubja, mely mint hivatalos lap kítz a bécsi kormány érdekében, s az osztrák-román eszmét felfedezte, de ezen lap még nem a román nemzet. Láthatunk már Kö-zép-Szolnokban, s Kóvárban a román közvélemény csatlako-zását a magyarhoz, láhattuk, hogy versenyzett Zilahon egyik nemzetiség a másik iránti előzékenységen és udvarias-ságban; s így fog ez lenni mindenit meggyeink. Hogy a folytonos igaztatsnak kitett nép csinálhat bolondot egyes he-lyeken, az megtörténhetik, hanem még nem vagyunk anar-chiában, s a ki bünt követ el, lakolni fog börtönnel, szám-túzással vagy halállal, — bűnéhez képest.

— Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a helybeli redout teremben mükedvők hangversenyt adnak a Petőfi-szoborra.

következő műsorozattal: 1) Szózat, éneki a Stöger B. ur vezetése alatt kar. 2) Erdélyben, Petőfőtől. szavalja ifj. gr. Bethlen János. 3) A vak hegedős, dal és hegedűn előadva Knausz Ida k. a. és Mátéfi Károly által. 4) Reminiscences de Hunyadi László, Székely Imrétől, zongorán játsza b. Bornemisza Zsuzsanna k. a. 5) Magyar dal, dalolja Nagy Ilka k. a. A II. szakaszban: 1) Hymnus, éneki a kar. 2) Apotheosis, Bajzától, szavalja Deák Farkas. 3) Zrínyi lantja, zongorázza Nagy Gizella k. a. 4) Maradj nálam, Boglártól, éneki Pauli Richard. 5) Magyar népdal, éneki Bogár Vilma k. a. 6) Cantante, Vörösmartytól, zenéje Mester Károlytól, előadja a kar. — Helyek ára: Körülös 2 ft. Zárt-szék 1 ft. Állóhely 50 kr. Karzat 30 kr.

— A „M. O.” hiteles helyről értesít annak valószínűségéről, hogy az országgyűlés csakugyan Pesten lesz.

— Az erdélyi korlátnoksághoz Szentgyörgyi Gyula, Puskari János, Bajcsi Lajos és b. Konradshelm Vilmos, mint volt császári hivatalnokok udvari fogalmazókká neveztettek ki.

— Az erdélyi részek (partium) visszakezblése ő fel-sége által elhatározatván, ennek eszközésére b. Vay Lajos Borsodmezei főispánja, b. Apor Károly urb. f. t. elnök és Karap Sándor debreczeni t. sz. elnöke — küldettek.

— Haynald püspök ő nmlga a pesti országgyűlésre meghívó levelet kapott.

— A „Fortschritt” írja: „Az utolsó napokban Pesten és Zágrábban két fontos nyomtatvány jelent meg. Mindkettő azon föltételeket tárgyalja, melyek alatt Magyarország államjogi szövetsége Horvát- és Tótországgal ismét megújítandó lenne. A két álláspont semmi engesztelhetlen föltételeket nem foglal magában; s látható, hogy a magyar és horvát-tót országgyűlés a megegyezés ösvényét meg fogja találni. A magyarországi államjogi szorosb összeköttetés el van ismerve, s így az, hogy a pesti közös országgyűlésnek kell minden közös ügyben a törvényhozást gyakorolnia. A főkérdés: vajjon és mily biztosíték mellett atthnát a magyar országgyűlés adó- és újjászervezési jogát, a közlebbi magyar országgyűlés tárgya. Minthogy a horvát-tót országgyűlés ezen két jogot nem bírta, s minthogy világos, hogy ezen kérdés az összes magyar koronaországok közös ügyei közé tartozik, a horvát és tót követek is ez iránt a pesti közös országgyűlésen fognak tanácskozni. Mi akadályozhatná tehát Magyarországnak testvérszágaival kiegyezését? Ha bizonyos lapok e tekintetben új összeállítások miatt aggodalmakat hírdetnek, ez nem egyéb rossz leplezett titkos óhajnál. Nem „partes adnaxae”, hanem testvérszágok (regna socia et fratres) nével kellene jövőben Horvát- és Tótországot nevezni, mert az „adnaxae” az „annexio”-ra emlékeztet.”

— A „P. L.”-nak írják Bécsből: „Legközelebb azon aggodalmat fejező ön ki, hogy a magyar-ausztriai viszályban jelenleg beállott szűnet talán a vihart megelőző szélcsendhez hasonlít. Nem akarom kétségbevonni a helyzet komolyságát; csupán ama nézetnek akarok ellentmondani, mely már a kiegyeztető kiegyenlítés minden reményét elenyésztetnek tekinti. Magyarországnak saját követeléseiben egyértelműsége, irányadó ellentétes körökben is nagyon imponál; ezen benyomást még inkább erősíti ama, minden kihágostól távol maradó mérsékelt magatartás, mely ezen egyértelmű határozottságot kíséri. Ha jól vagyok értesítve, a nemzetnek ezen tapintatjeljes magaviselete diplomatiailag oldalról is oly elismerésre talált, melyet az „államminiszterium” nehezen hagyhat figyelem nélkül. Ennyit egyelőre; remélhetőleg néhány nap múlva eziránt önnek kimerítőbb jelentést fogok tehetni. Ma reggel egy udvari futár sürgönyökkel indult el a herczag-prímáshoz.”

— Gróf Teleki László f. hó 7-én utazva át Győrön, a megye s bonvédek részéről küldöttéleg üdvözlöt, a gözősnél tiszteletére a szózat több ízben énekeltetett, szónoklatok tartattak, melyekre a gróf szívélyesen válaszolt, a dalardá nemzeti zászlója a hajóra tűzetett, s a hajó éljenezések, és üdvölközések közt röpillt el Vác felé.

— Kimutatás a kolozsvári kiségitő pénztár-egyelt forgalmáról február havában 1861.

Bevételek:

Pénztármaradék a múlt bóról	1,089 ft 99 kr.
24 új tag 36 részvény után 5 ft 25 kr	189 „
Havi, rendes és rendkívüli bevételek	2,844 „ 28 „
Könyvdijakban	24 „
Kamat és provisio	584 „ 58 „
Bélyegdíjakban és váltódíjban	23 „ 37 „
146 tag által visszafizetett kölcsön	19,975 „
A bevételek összege	24,730 „ 22 „

Kiadások:

156 tagnak kölcsön	23,425 ft — kr.
Tisztviselők fizetése	83 „ 29 „
Bélyegdíj	20 „ 91 „
Irodai kellékek	10 „ 41 „
Nyomtatvány	16 „ 50 „
Két tag kiállásáért	336 „ 31 „
A kiadások összege	23,892 „ 42 „
Pénzmaradék	837 „ 80 „
	24,730 „ 22 „

Kolozsvárt, február hó 28. 1861.
Taufere Ferecz Geltech János Wagner Frigyes
igazgató. könyvvezető.

— Dézsen s közelebből M. Váshelytől is alakult vívóiskola, míg városunkban a Királyhágón inneni legelső magyar városban maig sines nyilvános ily intézet. Az iskolai ifjuság vívodáját a redout épületből a lyceumba tette át, de az minden alapítványtól függetlenül itt is csak kizárólag tanulóknak számára áll fenn. Az álomba merült alapítványos vívóiskola, mely városunk összes ifjuságának tárva állt, még mind nem ébred. Ha akadályok vannak, az ellenük fordulható közvélemény megnyugtatóására mért nem nyilatkoznak

az illető alapítványkezelők; avagy mért kielégíteni a köz-ohajtást?

— Megjelent Szegeden „7 hét Josefstadban, átélte és írta Kempelen Győző.” A munka az írónak elfogatása alatti viszontagságait adja elé, ára 1 ft 50 kr. — Szintén most jelent meg Pesten Pfeifer bizományában Ormos Zsigmond utazási emlékeinek II-dik kötete, mely Bécs, Triest, Innsbruck, Prága sat. nevezetességeit adja elé.

POLITIKAI HIREK.

— Párisban martius 9-dikén a félhivatalos „Patrie” (és nem, vagy legalább nem egyedül „La Presse”) hozza Klapka és Türr tábornoknak magyarországi honfiaihoz intézett (táviratilag már ismeretes) következő levelét: „Értésünkre esett, hogy osztrák ügynőkök arra akarnák felhasználni a közlebbi választásokat, hogy idő előtti mozgalmat idézzenek elő Magyarországon. Kötelességet teljesítünk, midőn hazánkfiat előre figyelmeztetjük ezen fondorlatokra, (menés) s esdekelve kérjük őket, fejtse ki egész erélyüket, hogy azok sikerülését megakadályozzák. A jelen pillanatban a fölkelés Magyarországon kockázathatná legjogosabb (legitimes) reményeinket. Meg vagyunk győződve, hogy senki nem fogja kétségbe vonni azon hazafiai érzelmeiket, melyek minket lelkesítenek, midőn e nézetünket kimondjuk. Azt hisszük, találkoznak mindazokkal, a kik külföldön vagy az országban szerencsétlen hazánk felszabadításán dolgoznak, midőn azt mondjuk: Szükség, erőnköt illetetlenül megtartanunk azon pillanatra, midőn kedvezőbb körülmények elég nagy sikerre való kilátásokat nyitandnak előttünk arra, hogy a nemzet legvégsőre való elhatározását igazolják.”

— Párisban egy versió kereng, mely szerint az angol politika, a keleti kérdés alapján határozott közleledésben van Ausztria felé. De ez irány csak akkor érvényesülne, ha a korona mostani tanácsosainak helyét toryk foglalnák el.

— Az „Independence” következő rajzát adja az európai általános helyzetnek: „Az olasz egység és azon szabad-elvű mozgalom elleni, mely Európát a népképviselő jogainak kiterjesztése s a tisztán dynastiai érdekek helyett a közérdekek kielégítése felé vonja — csalódva a folytonos vereség által, mely ügyöket Olaszországban érte, végrementőket egy nagy társadalmi felbomlás- és az általános háboruban helyezik. Ennek nyomait hiszik látni a Francia- és Oroszország köztemlegeltettségében, melynek Angliának Ausztriához való közleledése felel meg. Sőt odáig vannak már, hogy e két utóbbi hatalom közt, a keleten fejlődhet eseményekkel szemben, egy három nap óta aláírt támadó és védő szövetségről beszélnek, melyben Poroszország számára, részvételt előre látván, a szerződő felek helyet is hagytak. Szót sem érdemel minde badarság. Hogy a londoni kabinet nyugtalan Franciaország keleti céljai s a pétervári és párisi udvarok lehető egyetértése miatt, azon válság megoldásának siettetésére nézve, mely az ottoman birodalom teljes felforgatással fenyegeti, hogy a londoni kabinet — mondjuk — ennek folytán megelégedéssel szemléli a legújabb osztrák intézményeket, hogy a bécsi udvart maga biztató ezekre, hogy maga tüntet fel a gyámolítás lehetőségét, melyre egy alkotmányos Austria a szabadelvű Anglia részéről számolhat, a forradalmi Franciaország ennek szövetségesei, Italia és Oroszország terveinek ellenében: mind ez nagyon lehetséges. De a mit többször állítottunk, azt csak ismételtetjük, hogy az angol kabinet felett Angliában ott van még a közvélemény, és ha a közügyek vezetése a toryk kezébe kerülne is, az ország nem hagyna fel mostani politikájával, mely rokonszenvvel van a népek emancipációjára. Absolut kormányok visszavonhatják a mit adnak — a népek soha, s kik már is azaz hizelegnek maguknak, hogy a brit parlament, Ausztria iránti előékenységből, néhány nap múlva a pápa világi hatalma mellett nyilatkozik — rendkívül csalódnak.

— Mi Francia- és Oroszország szövetségét illeti, oly célból hogy maguk közt az ottoman birodalmat feloszszák: ebben még kevésbé hiszünk. Nemcsak nem hiszünk, de legújabb értesüléseink után azt állíthatjuk, hogy Oroszország e pillanatban semmit nem ohajt annyira, mint a keleti kérdés nehézségeinek elnapolását.”

— A syriai ügy új phasisba lépett. Vigerie abbé közelebb kihallgatásban részesült a francia császárnál, mely alkalommal kijelenté, hogy Beaufort d'Haupoul tbk. (a syriai megszálló csapatok parancsnoka) sokkal gyöngébb ember, hogysem megfelelően küldetésének. Azt is nyilvánította az abbé a császárnak, hogy ha francziák kivonulnak Syriából, nem csupán a katolikusok, hanem a görögök és zsidók is lemeszároltatnak. „Legyen ön nyugodt — viszonzá III. Napoleon — Franciaország

kardja majd örködni fog keleten hirsorsosaink felett.” — „Felség! önnek nyilatkozata örömmel tölti el szívemet, és jótékonyan hatna syriai testvéreimre is, ha közölhetném velök e vigaszteljes hírt.” — „Menjen ön külügyminiszteremhez és tanácskozzék vele a teendőkről.” Az abbé el is ment Thouvenelhez és közlé vele a császárral tartott értekezést, de a miniszter közbe vágott: „A császár tévedésben van, mi májusban vagy júniusban odahagyjuk Syriát. Anglia ezt kívánja és Ausztria cserben hagyott bennünket. Anglia lesz a vértért felelős, mely omlani fog; a keleti kérdés ismét feléled és akkor a dolgok más fordulatot veendnek.”

— A párisi lengyel comité azt a tanácsot adta a varsói lengyeleknek, hogy egyelőre csendesen viseljék magukat és az igazság törvényes határai közt maradjanak, míg több kilátás lesz az eredményre.

— A „Pungolo” című milanói lap, mint az „Opinion nat.”-nak Nápolyból mart. 4-éről sürgönyzik, a nemeslelkű és a további vérontást kerülő ohajtó Bourbon Ferencnek egy levelét közli, mely Fergola tábornoknak további ellenállást parancsol. E levél vivője pénzsegélyt is vitt a tábornoknak Messinába, 20,000 ducattal. A váracs védsergét 4,009 főre teszik. Tehát a király nem lakott még jól a vérrel, sőt, mint látjuk, még pénzt is küld katonájának, hogy a további ellenállásra képesebb legyen.

— Az A b r u z z o k b a n a mozgalom csaknem egészen elnyomott.

— Russel lord közelebb egy interpellációra ezekben felelt: „Anglia az olaszok nyakára semmit nem tolt s ezután sem fogja őket kényszeríteni. A pápa legnagyobb elleni olasz katolikusok. Angliának nem feladása Ausztriát Velenczéből kiszorítani, épp oly kevésbé, mint a velenczeiek akarata ellen Velencze birtokában megtartani. — Ó maga részéről Ausztriának, mint egyik nagy conservativ hatalomnak, Európa szívében a legnagyobb virágzást ohajtja, de nem hiszi, hogy Velencze erőszakos és költséges megtartása a császári állam érdekében volna. Örövend, hogy a szabadság szelleme a continensen mindenütt feléled, Bécsben egy mint Párisban, és remélhetőleg a szerencsétlen varsói eset is, a lengyeleknek néhány régi elő-jogát vissza fogja szerezni.

— A holsteini rendek rendkívüli gyűlése megnyílt. Feladatuk a dán miniszterium által kidolgozott kiegyenlítési tervezet megvitatása. E javaslat arra van szánva, hogy a schleswigi nép panaszeit lecsendesítse és a frankfurti gyűlést megnyugtassa. A dán kormány ajánl Holsteinnak közigazgatási függetlenséget, sajtószabadságot, társulati jogot, vallásszabadságot, a ház tűz és személy séríthetlenségét, részvételt a birodalom ügyeiben, felelős miniszter- és két kamarából álló közös országgyűlés közvetítése által. A holsteini budget rész egyszersmindenkora 2 millióban lesz megállapítva — a helyett, hogy mint eddig, a nemzeti képviselőt állapítsa meg.

— Ujabbak. — Turin, mart. 11. A mai kamrában Zanolini az elnökiszéket Ratazzinak adta által; Zanolini ez alkalommal azon reményét fejezi ki, hogy Olaszország teljes megalakulásához középontjának Rómába áthelyezéséhez közeledik: bizalmát mondja ki aztán Velencze mielőbbi megszabadítása iránt, s magasztalja Garibaldit. Ratazzi dicsőítőleg emlékezik Napoleon herczegről, Vincke urról és Garibaldiról, s egyuttal ő is a római és velenczei kérdés közeli megoldása iránt táplált bizalmát fejezi ki. Cavour a kamra elé terjeszti, Olaszország mint királyság kikialtásának törvényjavaslatát, mely Olaszország megalakulása művét bevégzi, s mely törvények és intézmények tekintetében egy lesz, a mint népe eredetére s nyelvére nézve egy. A parlament megnyitásának alkalmával, — folytatja Cavour — önök Victor Emanuel már üdvözlélék azon új czímmel, melyet neki Olaszország Turintól Palermóig adott; önök ezt meg fogják erősíteni szavazategységökkel, a mint ezt a senatus tevé.

— Washington, mart. 2. Hir szerint Lincoln erősítő-csapatokat küld Sumterbe és hadihajókat az adó behajtása végett. Davis (az elszakadtak elnöke) véres összeütközésre készül.

— Fiume, mart. 13. A községi új képviselői gyűlés tegnap este elhatározá: hálairatot intézni az elébbi képviselői testülethez, Fiume jogai- és autonómiájának bátor védelmezéseért, egyszersmind feliratot terjesztetni a császár elé, hogy Fiume kebleztessék vissza Magyarorszába, követet küldjön a horvát országgyűlésre, s egészen független legyen a megyétől. A gyűlés a tartományi adópótlékok fizetésének fölfüggesztését is elhatározá.

— Vukovárról a szerbek telegrammot küldöttek Jókaihoz, azon eszméért zsviot kiáltva, melyeket mint követjelölt a nemzetiségi jogok körül kifejezett.

— A pesti leopoldvárosi választók lakomát rendeztek Szalay László tiszteletére, melyen Dunlop angol követségi tag is jelen volt, kit Rosti angol nyelven üdvözölt, mire a tisztelt vendég szintén angolul válaszolt, rokonszenvét tolmácsolva a magyar nemzet iránt.

— Krasznamegyében is megtörtént a tisztujtás. Első alispán Lázár János, második Bydeskuti Főjegyző Incze Károly.

— Turinból írják március 13-ról, hogy Civilelle és a római területen levő Bourbon csapatok capituláltak.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Gabonaár Kolozsvárt, martius 14-én, 1861.

Bécsi mérte: Tisztabúza 4 frt 82 kr. Elegybúza 3 frt 6 kr. Róz 2 frt 70 kr. Árpa 2 frt. Zab 1 frt. 60 kr. Törökbuza 2 frt 40 kr. Pityóka 1 frt 80 kr. — Marlahús fontja 17 kr. o. é.

BÉCSI BÖRZE martius 13-kán.

Állam-adósság.	penzben	áruban		penzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.30	76.50	Ausztr. államvaspálya	289.— 290.—
5%-os metalliques	100 frt.	64.70	64.90	Nyugati vasut	186.50 187.50
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	106.50 107.50
5%-os magyarországi	100 frt.	64.85	65.25	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bánási, horvát és szláv	100 frt.	63.25	63.50	Déli vaspálya 60% (ex div.)	190.— 191.—
5%-os erdélyi	100 frt.	61.25	62.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	158.50 160.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	118.— 120.—
Trieszti db.	100 ft pp.	125.—	126.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	99.50	100.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	35.25	35.75	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	91.—	92.—	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	36.25	36.75	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	125.— 125.25
Pálffy	40 ft pp.	38.25	38.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	125.25 125.50
Clary	40 ft pp.	35.—	35.50	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4%	125.50 125.75
St. Genois	40 ft pp.	36.—	36.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	110.75 111.—
Windischgrätz	20 ft pp.	21.—	21.50	Hamburg 100 mark-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	146.75 147.25
Waldstein	20 ft pp.	24.50	25.—	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	57.90 58.10
Keglevich	10 ft pp.	15.75	16.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)		728.—	731.—	Korona	20.25 —
Hitelintézet 200 frt.		162.60	163.50	Császári arany	6.96 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		564.—	567.—	Reczés arany	6.96 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		409.—	411.—	Napoleonsd'or	11.67 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		145.—	150.—	Orosz imperiale	11.98 —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		380.—	385.—	Ezüst	45.75 —
Éjszakai vasut		1914.30	1914.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	41.50 —

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(83)

H i r d e t m é n y.

(3—4)

Kolozsvári kerületben tordai járásban keheleztet Alsó-Jára községének, a mls es. kir. kolozsvári kerületi hivatalnak idei február 22-én 1035 sz. alatt kelt kiadványa által minden héten kedd napon hétivasár tartása engedélyeztetik. Mi is ezennel hivatalosan köztudomásra jutatik.

A cs. kir. járáshivataltól, Tordán, március 9-én, 1861.

(81)

P. sz. 1099. 1861.

(3—3)

H i r d e t m é n y.

Folyó év és hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor, a helybeli es. kir. kerületi törvényszéki épületben árverezés után Berzenzei Wilhelmina, Klára és István, ki-koru gyermekeknek M. Sámsondon fekvő részlet jóságok s ahoz való járulékok, három egymás után következő esztendőkre úgy mint folyó év Aprilis hó 1-ső napjától, egészen 1864-ik év Március hó 31-ik napjág haszonbérbe fognak adni.

Mire a haszonbérleti szándékozők, azzal a megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy a haszonbérli föltételek, a helybeli törvényszéknél, a hivatali órákban, megtekinthe tök, és minden haszonbérleti szándékoző 80 forintokat osztrák pénzértékben mint bántpénzt letenni köteleztetik.

A cs. kir. kerületi Törvényszék üléséből
M.-Vásárhelyt 1861-ik év Március hó 8-án.

NEM HIVATALOS.

(85)

Lászlóffy és Gajzágó

(1—3)

ujjonnan nyitott

hölgy- és férfi-divatkelmék

raktára.

Alóltartak egész tisztelettel jelentik a t. cz. közönségnek, hogy hölgy- és férfi-ruhakelmékkel ellátott raktárukat **nagy-piacz, gróf Gyulai-ház 162 szám alatt** megnyitottak, s egyuttal ajánlják a legfrissebb hozatu bel- és valódi külföldi divatkelméiket azon biztosítás mellett, miszerint legjobb minőségű bel- és valódi külföldi cikkek.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek, kívánatra mintadarabok is szolgálatnak.

Nincs szándékunk nagy szavakkal szólítani fel pártolásra a t. közönséget: úgy is tudván, hogy nem az ígérét, hanem legjutányosabb ároni kész szolgálat, az áru-cikkek finomsága leend az, mi kereskedésünknek jelent és jövőt biztosít.

Ennélfogva szíves figyelem és részvétre számítanak

Kolozsvárt, martius 12-kén, 1861.

Lászlóffy és Gajzágó.

(77)

Gazdasági gépek és eszközök.

(4—4)

Az országsszerie híres **Vidats** ekeinket, rostáinkat s egyéb gazdasági eszközeinket bátorokodunk az erdélyi gazda-közönségnek figyelmébe ajánlani. s tiszt. lettel kérjük a gazda urakat, sziveskedjenek megrendeléseiket jövőben Kolozsvárra utasítani. **Baris József urhoz, a kolozsvári fiók-műhelyünk** vezetőjéhez, ki a megrendelések pontos teljesítéséről azonnal gondoskodni fog. — Ezen fiók műhelyt főleg az erdélyi gazda közönség érdekében állítottuk fel a végett, hogy a bosszu utról gyakran törve oda érkező gépeinket ismét helyreállítsa, s az által elejét vegyük minden panaszoknak.

Kolozsvári fiók-műhelyünk gépjavitásokat is szívesen elvállal, mire nézve azt a tisztelt közönségnek pártfogásába ajánlani bátorokodunk.

Vidats István gépgyára Pesten.

Fiók-műhely **KOLOZSVÁRTT**, két víz közt hosszszuutca 382 szám.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvártt kapható:

UNITARIUS PÜSPÖKÖK ARCZKÉPEI.

Ugymint: Sz.-Ábrahám L. Mihály 1737—1758.
Lázár István 1786—1811.
Körmöczy János 1812—1836.
Székely Miklós 1838—1843.
Székely Sándor 1845—1852.

A műlap öt arczképpel Bohn híres műnyomdájában készült.

Ára chinai papiron 1 frt 50 kr osztrák értékben
„ fehér ” 1 frt — kr ” ”

Az utolsó Czaporog,

orosz történeti regény két szakaszban, utójátékkal.

Viardot után írta Khern Ede.

A tiszta jövedelem fele nyilvános számadás mellett a m. t. akadémia palotájára van felajánlva. Ára 1 frt 20 kr.

PARISI EMLÉKEK.

Írta (Hiador) Jámbor Pál. 1 kötet ára 1 frt osztrák ért.

Csataképek 1848 és 49-ből.

Írta Jókai Mór. 3 kötet ára 1 frt 20 kr.

A HONVÉD ŐRANGYALA.

Regényes korrajz. Írta Vahot Imre. Ára 1 frt.

Magyar balladák könyve.

Válogatott gyűjtemény, két kötetben. Arany János arczképével.
Egy-egy kötet ára 70 ujkr.

Attila und rother Frack,

Gedanken über das

Verhältniss Ungarns zu Oesterreichs
und die Neugestaltung des Kaiserstaates.

Von Gr. J. C.

Ára 50 krajczár osztrák értékben